

УДК 021:316.77

DOI 10.5281/zenodo.14480881

Наталя Грабар

доктор наук з соціальних комунікацій, професор

професор кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та

соціогуманітарних дисциплін Державного біотехнологічного університету

(м. Харків, Україна)

<https://orcid.org/0000-0002-5120-0382>

ПРОФЕСІЙНЕ БІБЛІОТЕЧНЕ СПІЛКУВАННЯ: ОСНОВНІ ОЗНАКИ

Актуальність. У сучасних умовах кризових ситуацій особливої ваги набуває професійне спілкування як основа розвитку бібліотечної науки, освіти та практики. **Мета статті** – розкрити основні ознаки професійного спілкування в бібліотечній сфері в сучасних соціокомунікаційних умовах. **Методологія дослідження** базується на застосуванні соціально-комунікативного підходу та комплексі наукових методів для узагальнення літературних даних і практик професійного бібліотечного спілкування, що дало можливість виявити особливості професійного спілкування в бібліотеках та висвітлити основні ознаки професійного бібліотечного спілкування в сучасних кризових умовах. **Науковою новизною** є розгляд професійне спілкування в бібліотеках як особливої комунікативної технології, що в кризових умовах дедалі більше зміщується до цифрового простору. Професійне спілкування в соціокомунікативному середовищі бібліотечної сфери спрямоване на обмін інформацією та досвідом, співробітництво та партнерство на засадах використання різних форм, методів, засобів спілкування та комунікації на внутрішньому й зовнішньому рівнях і має особливості. У бібліотеках різних типів і видів професійне спілкування сприймають як атрибут бібліотечного обслуговування і як діяльність, зумовлену основними завданнями цих закладів та їхніми функціями. Проаналізовано бібліотечні заходи з використанням соціальних мереж та традиційних методів соціокультурної роботи, де переважає безпосереднє (живе) спілкування. Спілкування нині розуміють як сервісну послугу. Визначено основні ознаки: технологічність, віртуальність, дистанційність. **Висновки.** У сучасних кризових умовах бібліотеки формують культурне й інформаційно-комунікаційне середовище, у якому помітні зміни і на такій складовій бібліотечної діяльності, як професійне спілкування. Поряд із безпосереднім спілкуванням активізується опосередковане спілкування за допомогою сучасних засобів, розвивається групове та міжгрупове професійне бібліотечне спілкування в мережевому просторі. Визначено, що професійне бібліотечне спілкування має діалогічні та полілогічні риси. Доведено, що в кризових умовах відбувається перехід до онлайнового та гібридного професійного спілкування.

Ключові слова: бібліотека, професійне бібліотечне спілкування, основні ознаки спілкування, кризові умови, види спілкування.

Постановка проблеми. У сучасних соціокомунікаційних умовах значно розширилась та урізноманітнілася сфера діяльності фахівців професії «людина

– людина». Поява віртуальних закладів освіти спричинила відкритість системи освіти за рахунок дистанційної освіти, що дає змогу урізноманітнити спілкування. Бібліотеки, попри труднощі, пов'язані зі знеструмленням, технологічними втратами та механізмами відновлення налагоджених комунікацій, застосовують онлайнові форми роботи та спілкування. Особливої ваги набуває гібридне професійне спілкування, оскільки в умовах кризових ситуацій його використання набуває певної чинності. Розкриття основних ознак професійного бібліотечного спілкування сприятиме подальшому розвитку бібліотечної науки, освіти та практики, а отже, і підвищенню якості задоволення суспільних потреб.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематику професійного бібліотечного спілкування порушують як закордонні, так й українські дослідники. Так, американські вчені M. Radford та G. Radford [16] визнають бібліотечне спілкування як центральну проблему бібліотечної професії, яка потребує підвищеної уваги у зв'язку з розвитком цифрового середовища. Різні форми комунікації розглядають індійські вчені, вони, зокрема, виокремлюють важливість усного спілкування безпосереднього та через різні сервіси [17]. Особливої уваги в польських бібліотеках надають усним розповідям на кшталт сторителінгу [18]. У регламентувальних документах глобальної Асоціації спеціальних бібліотек (SLA) – «Competencies for Information Professionals» (2016 р.) [6] – серед загальних компетентностей інформаційних фахівців наголошено на ефективності усного й письмового спілкування. Проаналізувавши публікації у фахових часописах, О. Диха надає інформацію про нові підходи в діяльності з користувачами, а також нові форми в обслуговуванні в провідних бібліотеках світу – США, Швеції, Данії, Німеччини, Польщі [1].

Вітчизняні вчені різнобічно висвітлюють питання спілкування як основи професійної діяльності. Зокрема, як форму прояву соціальної взаємодії спілкування розглядає В. Ільганаєва [14]. Актуалізації серед бібліотекознавців

набула тема професійних наукових комунікацій. В. Сошинська визначає професійну комунікацію як «специфічну форму групових соціальних відносин» та зосереджується на документних комунікаціях [10]. Т. Добко, порівнюючи віртуальне та реальне довідково-бібліографічне обслуговування, звертає увагу й на спілкування, порушує проблеми підготовки кадрів для цього виду бібліотечної роботи [5]. Л. Прокопенко в структурі професійної комунікації виділяє й компоненти професійного спілкування: безпосередні зв'язки, до яких вона віднесла особисті бесіди, очні дискусії, усні доповіді та змішані зв'язки, зокрема конференції [9]. Викликають зацікавленість публікації щодо наукових комунікацій. Зокрема науковому спілкуванню бібліотечних фахівців приділяють увагу Т. Колесникова, В. Корнієнко, Л. Прокопенко, Г. Шемаєва та ін. [7; 9; 11; 13; 15].

Останнім часом кількість публікацій щодо проблем професійного бібліотечного спілкування серед вітчизняних дослідників та практиків зменшилась, оскільки українські бібліотеки переважно перебувають у стані невизначеності через воєнний стан.

Отже, проблема професійного спілкування в науковому середовищі бібліотечної сфери потребує додаткового висвітлення.

Мета статті – розкрити основні ознаки професійного спілкування в бібліотечній сфері в сучасних соціокомунікаційних умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження. У бібліотеках різних типів і видів професійне спілкування сприймають як атрибут бібліотечного обслуговування і як діяльність, зумовлену основними завданнями цих закладів і їхніми функціями. На процес професійного спілкування в бібліотечній сфері, його форму, предмет впливають тип і вид бібліотеки; вікові особливості користувачів, стан їхнього здоров'я (люди з обмеженими можливостями, пенсіонери, школярі та ін.); інформаційні потреби користувачів; гендерні ознаки. Про це свідчать публікації дослідників бібліотечного спілкування [1; 2; 4; 12; 13]. До моменту кризових ситуацій (пандемія, російська воєнна

агресія) вітчизняні дослідники більш активно проводили різноманітні дослідження. Заслуговує на увагу публікація Т. Гранчак та М. Кушнарьової «Читання паперових книг: буття у просторі спілкування», у якій наголошено, що «...бібліотека залишається місцем, яке уможливорює збереження і відтворення важливої для формування і соціалізації особистості соціальної практики міжособистісного спілкування, зокрема шляхом створення умов для реального спілкування особистості з паперовою книгою» [4].

Звичайно, значний вплив на структурні зміни в бібліотечній діяльності та, відповідно, на професійне спілкування бібліотекарів із користувачами, колегами та партнерами здійснюють сучасні інформаційні технології. Бібліотеки все більше формують та використовують електронні ресурси: електронні каталоги (ЕК), електронні бібліотеки, репозитарії, організують доступ до власних і зовнішніх електронних інформаційних ресурсів. Це докорінно змінює методи бібліотечного спілкування в процесі інформаційного обслуговування користувачів. Як відомо, основою бібліотечної діяльності є інформаційна функція. На сьогодні її особливість полягає в наданні кваліфікованої допомоги різним категоріям користувачів бібліотек для подолання цифрової та інформаційної нерівності в мережевій комунікації. Саме тому набуває популярності нетрадиційне спілкування, його основною формою є опосередкованість, а професійне бібліотечне спілкування у віртуальному просторі виокремилось у специфічне середовище комунікації, де, проте, використовують традиційну суб'єкт-суб'єктну модель реального діалогового спілкування із застосуванням технічних і технологічних можливостей. Основна особливість такого спілкування полягає в тому, що в умовах просторової роз'єднаності звична взаємодія, що передбачає уточнення запитів читачів, відбувається в інтернет мережі, тобто дистанційно. Значення такої форми, що реалізується через е-пошту, час-спілкування, вебформи запитів, у сучасних кризових умовах посилюється.

Практики виголошують своє бачення в застосуванні соціальних мереж,

вважаючи важливим призначенням соціальних мереж інтерактивність спілкування бібліотекаря з читачами та колегами. Групи й сторінки дають змогу залучати користувачів до бібліотеки та встановлювати неформальні контакти. Зокрема в бібліотеках закладів вищої освіти особливого значення набуває метод рекламування просвітницьких заходів – інтерв'ю. Він характерний тим, що кожен може ділитися на камеру своїми враженнями від побаченого та почутого. Як зазначає О. Мацей, такі відео користуються популярністю та набирають велику кількість переглядів, рекламуючи таким чином діяльність бібліотеки [8].

Щодо наукового спілкування також можна виокремити традиційні (безпосередні) та віртуальні зв'язки, зумовлені розвитком сучасних комунікативних форм і кризовими явищами сьогодення. У цьому форматі, як і в традиційному безпосередньому, можна виокремити такі зв'язки: науковців із освітянами, які досліджують проблеми бібліотекознавства; науковців та освітян із практиками; бібліотекознавців із науковцями споріднених галузей; викладачів, науковців, бібліотекарів-практиків зі студентами. Зазначена взаємодія вирізняється інтерактивністю, гнучкістю, колективністю, діалогічністю.

Вважаємо, що характерною особливістю наукового спілкування є проєктно-орієнтоване професійне спілкування бібліотечних фахівців, яке ґрунтується на діалогічності та полілогічності; відзначається багатоспрямованістю форм, урізноманітненням засобів; кооперацією представників науки, освіти й практики; поєднує комунікативний, організаційно-технологічний й управлінський аспекти [13].

Серед професійних контактів бібліотечних фахівців із представниками різних професій варто виділити таку форму, як полілог. Таке спілкування характеризується позитивними й негативними впливами його учасників. Доцільно звернути увагу на позитивний характер спілкування. По-перше, це цілеспрямованість та нелінійність; по-друге, намагання досягти

взаєморозуміння та взаємопов'язаності всіх комунікативних актів, етапів і послідовності дій у процесі спільної діяльності; по-третє, здатність сприяти досягненню результату, поставленої мети через зближення суб'єктів спілкування; по-четверте, забезпечення високої якості результатів бібліотечної діяльності, що впливає на імідж бібліотеки, формує ефективне соціокомунікативне середовище [12].

Відомо, що бібліотечна робота має двоєдину сутність і спирається на два види активності: інформаційну, про яку сказано вище, і соціокультурну. Безперечно, у процесі загальнокультурного розвитку суспільства значення бібліотечних фахівців як інформаційних працівників зростатиме. Саме тому фахівцям бібліотек необхідно проявляти комунікативні навички, оперативно володіти всіма формами професійного спілкування. В історичному аспекті форми та методи по-різному кваліфікували (масова робота, робота з читачами, культурно-виховна, культурно-дозвіллева діяльності тощо). Але бібліотеки були завжди націлені на спілкування, співпрацю на всіх рівнях.

І нині практики удосконалюють формати цієї діяльності, враховуючи соціокультурну спрямованість бібліотек, зокрема й бібліотечного спілкування. До сучасних форм варто віднести такий формат, як «Жива бібліотека», де спілкування відбувається віч-на-віч. Така атмосфера в бібліотеках створює сприятливі умови для знайомства та спілкування з неординарними особистостями, налагодження суспільного діалогу, подолання стереотипів та упередженості один до одного. Навіть у режимі онлайн бібліотеки стають місцем живого дружнього спілкування.

За європейськими стандартами, до основних функцій публічних бібліотек належать освітня, інформаційна, дозвіллева. Тому бібліотеки вважають культурними центрами. Нині в закордонних бібліотеках проводять різнопланові фестивалі із залученням широкого кола читачів. Цікавим є досвід польських колег у проведенні такого заходу, як фестиваль. Міська публічна бібліотека в Радомі вже вчетверте організовує фестиваль історії, який свідчить

про унікальну зустріч ентузіастів мистецтва оповіді та зустріч найкращих польських оповідачів, які розповідатимуть історії, казки та легенди, а також реальні історії. Крім того, у межах фестивалю відбудуться супутні заходи, концерти, майстер-класи та вистави для глядачів різного віку [18].

Пошуки інноваційних форм роботи, які відповідають сучасним завданням і функціям бібліотечної діяльності, ще тривають. Співпраця бібліотек з різними структурами суспільства, яка ґрунтується на партнерстві, сприяє її інтеграції в міжнародний світовий простір, вільному доступу до джерел інформації, взаємозбагаченню та підвищенню престижу бібліотечних працівників. Лише завдяки відкритості, дружелюбності, професіоналізму встановлюють довготривалі партнерські відносини. Бібліотеки стають ініціаторами діалогу між усіма суб'єктами соціальної взаємодії.

Отже, спілкування як сервіс стає бажаним, а можливо, необхідною умовою громадського здоров'я. Попри побоювання деяких фахівців щодо нівелювання (зведення нанівець) роботи бібліотек через появу нових соціальних та інформаційних утворень (інформаційних порталів, інтернет-кафе, технопарків, культурно-дозвіллевих центрів тощо), наразі вони функціонують завдяки фахівцям-професіоналам, які організовують цікаві, альтернативні форми роботи. Навіть в умовах кризових ситуацій бібліотеки є потужними соціокультурними центрами. Про важливість бібліотек у сучасному суспільстві зазначила О. Бруй на XIII Львівському міжнародному бібліотечному форумі, наголосивши, що бібліотеки – простір співдії, місце сили, зростання та дозрівання людей майбутнього, майбутнього громади та майбутнього України. Бібліотекам запропоновано втілювати модель «чотири простори», екосистемний підхід та дизайн-мислення. Завдяки цьому бібліотеки матимуть доступний, зручний та безпечний простір з актуальними бібліотечними колекціями, технологіями, звичайно ж покладаючись на компетентність і комунікативність бібліотечних фахівців.

Особливість бібліотечного професійного спілкування полягає в поєднанні універсальних і специфічних властивостей та передбачає формування соціокомунікативних зв'язків, засвоєння соціальних норм, ролей і навичок, методів і методик практичної та науково-освітньої бібліотечної діяльності. Серед універсальних властивостей, які проявляються в професійному бібліотечному спілкуванні, слід назвати такі: налагодження соціальних контактів; прояв емоційно-чуттєвих станів, розкриття внутрішніх рис і особливостей суб'єктів взаємодії. Специфічні властивості, на нашу думку, зумовлені багатоаспектністю практичного та науково-освітнього складників бібліотечної галузі. До них можна віднести:

- професіоналізм бібліотечного фахівця, розуміння ним суспільного значення своєї діяльності;
- професійні цінності, які консолідують бібліотечних фахівців, їхніх партнерів для вирішення професійних завдань;
- нові напрями бібліотечної діяльності й проблемні питання, що потребують обговорення;
- відпрацювання єдиної стратегії між суб'єктами взаємодії в процесі реалізації різноаспектних бібліотечних процесів та проєктів;
- комунікативну компетентність бібліотечного фахівця, вміння вести професійний діалог із користувачами бібліотек задля задоволення їхніх інформаційних потреб, підвищення якості бібліотечних продуктів та послуг, етику спілкування;
- взаєморозуміння, узгодження дій;
- спрямованість кожного процесу професійного бібліотечного спілкування на результативність.

Висновки. Кризові умови відбилися і на такій складовій бібліотечної діяльності, як професійне спілкування. Бібліотеки формують культурне та інформаційно-комунікаційне середовище. Сьогодні поряд із безпосереднім спілкуванням активізується опосередковане спілкування за допомогою

сучасних засобів, розвивається групове та міжгрупове професійне бібліотечне спілкування в мережевому просторі. Проте живе спілкування значно цінніше, має емоційний аспект, триваліші контакти, точніше вирішує організаційні та проблемні питання. До особливостей слід віднести: технологічність, віртуальність, дистанційність.

Перспективним є дослідження міжкультурного діалогу як форми сприяння міжчасового та міжнаціонального спілкування.

Список бібліографічних посилань

1. Бібліотека в освітньому просторі. Інноваційна діяльність в бібліотеках (за матеріалами фахових публікацій) : інформ. бюл. для працівників бібліотек ВНЗ III–IV рівнів акред. держ. форми власн. Хмельниц. обл. № 22 / гол. ред. О. Б. Айвазян. Хмельницький : ХНУ, 2016. 96 с.
2. Бібліотечне спілкування як чинник якості обслуговування : методичні рекомендації / уклад. Л. С. Шумко. Черкаси, 2013. 20 с.
3. Грабар Н. Г. Професійне спілкування у сучасних умовах: бібліотекознавчий аспект. *Культура в процесі духовно-морального розвитку глобального суспільства* : матеріали II Міжнар. наук. електрон. конф., 21 лют. 2019 р., Харків. 2019. С. 60–70. URL: <http://dspace.khntusg.com.ua/handle/123456789/10715> (дата звернення: 04.10.2024).
4. Гранчак Т., Кушнарєва М. Читання паперових книг: буття у просторі спілкування. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2021. № 7. С. 10–26. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7654.7.2021.233251>.
5. Добко Т. В. Довідково-бібліографічне обслуговування в електронному середовищі: віртуальне чи реальне. *Бібліотечний вісник*. 2021. № 4. С. 11–23.
6. Колесникова Т. О., Миргородська А. І. Науково-видавнича модель «Library Publishing» в університетських бібліотеках України та світу. *Вісник Книжкової палати*. 2015. № 3. С. 24–28.
7. Корнієнко В. Наукове спілкування як один із ефективних засобів підвищення професіоналізму. *Вісник Книжкової палати*. 2012. № 7. С. 19–21.
8. Мацей О. О. Реклама університетської бібліотеки в соціальних мережах. Основні напрямки популяризації діяльності. *Бібліотека в освітньому просторі* : інформ. бюл. Хмельницький, 2019. № 24. С. 50–60.
9. Прокопенко Л. С. Міжнародні бібліотечні організації у системі професійної комунікації фахівців. *Соціальні комунікації в інтеркультурному просторі* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 13 листоп. 2014 р. Київ, 2014. С. 316–322.
10. Сошинська В. Є. Професійна комунікація як фактор розвитку книжкової галузі : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : спец. 27.00.03 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2013. 20 с.
11. Шемаєва Г. В. Напрями розвитку бібліотеки в системі сучасної наукової комунікації. *Вісник Харківської державної академії культури*. Харків, 2012. Вип. 35. С. 75–83.
12. Шемаєва Г. В., Грабар Н. Г. Особливості сучасної системи професійної комунікації. *Науково-комунікаційний простір бібліотеки ЗВО: вимоги часу та реалії* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 1-2 листоп. 2018 р. Миколаїв, 2018. С. 89–93.

13. Шемяева Г. В., Грабар Н. Г. Проектно-орієнтоване професійне спілкування як умова розвитку бібліотечного комунікативного середовища. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2021. № 1. С. 5–11.
14. Ilganayeva V. Communication in the system of social interaction of the media era. *Média a vzdělávání 2019 – Media & Education 2019*. Praha, 2019. P. 74–78. URL: <http://www.media4u.cz/mav/9788087570456.pdf> (Last accessed: 04.10.2024).
15. Kolesnikova T. O. Conference time in the library and information sciences. Part 1: Conference proceedings and proceedings (conference) paper. *University Library at a New Stage of Social Communications Development*. Conference Proceedings. 2020. № V. UniLibNSD-2020. URL: <http://eadnurt.diit.edu.ua/bitstream> (Last accessed: 12.01.2023).
16. Radford M. L., Radford G. P. Library conversations. Reclaiming interpersonal communication theory for understanding professional encounters. ALA, 2017. 168 p.
17. Rajaram K., Senthil Kumaran P., Jevachitra S. Importance of information and communication Skills in the digital world. *JASET*. 2017. V. 3. № 1. P. 25–36.
18. Ogólnopolski Festiwal Opowieści w Radomiu. 2024. URL: <https://opowiadacze.pl/iv-ogolnopolski-festiwal-opowiesci-w-radomiu/> (Last accessed: 04.10.2024).

References

1. Библиотека в освітньому просторі. Інноваційна діяльність в бібліотеках (за матеріалами фахових публікацій) : Інформ. бюл. Для працівників бібліотек VNЗ III-IV рівнів акредитації державної форми власності Хмельницької області. № 22. (2016). Гол. ред. О. В. Айвазян. Хмельницький : ХНУ. 96 с.
2. Бібліотечне спілкування як чинник якості обслуговування : методичні рекомендації. (2013). Уклад. Л. С. Шумко. Черкаси. 20 с.
3. Грабар Н. Г. (2019). Професійне спілкування у сучасних умовах: бібліотечно-навігаційний аспект. *Культура в проєкті духовно-морального розвитку глобального суспільства : матеріали II Міжнарод. наук. електрон. конф., 21 лют. 2019 р. Харків*. С. 60-70. URL: <http://dspace.khntusg.com.ua/handle/123456789/10715>.
4. Granchak T., Kushnarova M. (2021). Читання паперових книг: питання у просторі спілкування. *Український журнал з бібліотечно-навігаційної та інформаційних наук*. № 7. С. 10-26. URL: <https://doi.org/10.31866/2616-7654.7.2021.233251>.
5. Dobko T. V. (2011). Довідково-бібліографічне обслуговування в електронному середовищі: віртуальне чи реальне. *Бібліотечний вісник*. № 4. С. 11-23.
6. Kolesnikova T. O., Mirgorodska A. I. (2015). Науково-видавничий модель «Library Publishing» в університетських бібліотеках України та світу. *Вісник Книжкової палати*. № 3. С. 24-28.
7. Kornienko, V. (2012). Наукове спілкування як один із ефективних засобів підвищення професіоналізму. *Вісник Книжкової палати*. № 7. С. 19-21.
8. Matsey O. O. (2019). Реклама університетської бібліотеки в соціальних мережах. Основні напрямки популяризації діяльності. *Бібліотека в освітньому просторі*. № 24. С. 50-60.
9. Prokopenko L. S. (2014). Міжнародні бібліотечні організації у системі професійної комунікації фахівців. *Соціальна комунікація в Інтернетовому просторі : матеріали міжнарод. наук.-практ. конф., 13 листоп. 2014 р. Київ*. С. 316-322.
10. Soshinska V. E. (2013). Професійна комунікація як фактор розвитку книжкової галузі : автореф. дис. ... канд. наук із с. комунікації : спец. 27.00.03 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ. 20 с.
11. [Shemaeva G.V. \(2012\). Напрямами розвитку бібліотеки в системі сучасної наукової комунікації. *Вісник Харків. держ. акад. культури*. Вип. 35. С. 75-83.](#)
12. [Shemaeva G. V., Grabar N. G. \(2021\). Проектно-орієнтоване професійне спілкування як умова розвитку бібліотечно-навігаційного середовища. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. № 1. С. 5-11.](#)

13. Shemaeva G. V., Grabar N. G. (2021). Proektno-orientovane profesiynne spilkuvannya yak umova rozvitku bibliotechnogo komunikativnogo seredovischa. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informologiya*. № 1. S. 5-11.

14. Ilganayeva V. (2019). Communication in the system of social interaction of the media era. *Média a vzdělávání 2019 – Media & Education 2019*. Praha. P. 74-78. URL: <http://www.media4u.cz/mav/9788087570456.pdf>.

15. Kolesnikova T. O. (2020). Conference time in the library and information sciences. Part 1: Conference proceedings and proceedings. *University Library at a New Stage of Social Communications Development*. Conference Proceedings. № V. UniLibNSD-2020. URL: <http://eadnurt.diit.edu.ua/bitstream>.

16. Radford M. L., Radford G. P. (2017). Library conversations. Reclaiming interpersonal communication theory for understanding professional encounters. ALA. 168 p.

17. Rajaram K., Senthil Kumaran P., Jevachitra S. (2017). Importance of information and communication Skills in the digital world. *JASET*. V 3. № 1. P. 25-36.

18. Ogólnopolski Festiwal Opowieści w Radomiu. (2024). URL: <https://opowiadacze.pl/iv-ogolnopolski-festiwal-opowiesci-w-radomiu/>.

Natalia Grabar

Doctor of Science in Social Communications, Professor

Professor of the UNESCO Department of “Philosophy of Human Development” and Social Humanitarian Disciplines of the National Biotechnological University (Kharkiv, Ukraine)

<https://orcid.org/0000-0002-5120-0382>

PROFESSIONAL LIBRARY COLLECTION: BASIC FEATURES

Purpose of the article. The study focuses on the peculiarities of professional collection in libraries. The main signs of professional library collection in the current crisis minds are revealed. **The research methodology** is based on a well-established social-communicative approach and a complex of scientific methods for the identification of literary data and practices of professional library collection. **The novelty** is the view of professional use in libraries as a special communication technology, which in critical minds is increasingly shifting to the digital space. Professional teaming in the socio-communicative environment of the library sector is directly focused on the exchange of information and evidence, intelligence and partnership in ambushes. The development of different forms, methods, methods of fusion and communication on the internal and external levels is unique. In libraries of various types and types of professional services, collection is considered an attribute of library service and activity, determined by the main tasks of these deposits and their functions. Library approaches from various social measures and traditional methods of sociocultural work have been analyzed, where direct (live) collation is important. Spilling is not understood as a service. The main signs are defined: technology, virtuality, distance. **Conclusions.** In today's crisis minds, libraries form a cultural and information-communication center, which includes changes in such warehouse library activities as professional compilation. Along with the intermediary aggregation, mediated aggregation is activated by current means, and group and intergroup professional library aggregation is developing in the border space. It has been shown that professional library collection has dialogical and polylogical results. It has been confirmed that in crisis minds there is a transition to online and hybrid professional work.

Keywords: library, professional library merchandising, basic signs of merchandising, crisis solutions, types of merging.